

Khi đến San Jose

Tác Giả: Song Thao

Thứ Ba, 06 Tháng 4 Năm 2010 14:35

Trong chuyến đi Cali vào dịp Tết Canh Thìn vừa qua, tôi có ghé San Jose.

Hai ngày ở thung lũng đến nay đã hết...đến này tôi chỉ cần gặp ông bạn Nguyễn Xuân Hoàng. Trong một buổi ăn tối, một chén cà phê Starbucks vào sáng hôm sau, chúng tôi như cũ như ngày xưa cũ. Sài Gòn như ngày còn thanh xuân. Tòa báo Văn Học trên đường Lê Văn Duyệt, góc Nguyễn Du, nơi chúng tôi quen nhau.

Mới đó mà tóc đã thành cọng c! Chuyến gì đã xảy ra cho Nguyễn Tấn? Báo chí? Đi sống? Tại sao? Một khu phố cũ đã vắng? Gì thì chỉ mong thế giúp một tay cho người bạn đi Truong gia Vy làm tờ tuần báo Việt Tribune. Một buổi sáng, tôi thăm tòa báo. Rồi sách ngộp k, báo đầy phòng. Vừa với vài tờ Việt Tribune mang lên máy bay coi. Một tờ báo...chùa thây cách trình bày mang đến đến Nguyễn Xuân Hoàng. Gặp được bài của một cô bạn văn trẻ. Thu Thủy. Tháng Giêng Cuối Cùng Bên B. Bạn của Thu Thủy là nhà thơ Hoàng Anh Tuấn, một nhà thơ tài hoa, rất tình.

Em vẫn bé, anh vẫn còn ngây ngất

Màu áo hồng còn gần sáng âm thanh
Mặt thuyên qua nên nón và nghiêng vành
Chân cưỡi ngựa quít nên gườ c ròn gõ cửa
Anh mỉm cười nghìn lần hân hân
Cho hân nhiên, mặt cười và hoài nghi
Em cúi đầu và lặng lẽ bước đi
Tôi hôm nay cửa nhà anh bước ngo

Nhà thơ cửa tình yêu yêu, trong Tháng Giêng Cửa Củng Bên B, đã thành mặt ông già trong mặt
viên dờng lão. Tôi ông lúc tháng giêng đó cửa 74, ch nh nh hân tu i Nguy n Xuân Hoàng
và tôi bây giờ chút ít. Hàng xóm cửa ông là nh ng...quái nhân. “Có ông b bán thân b t to i,
c c k gần d khó tính. Lúc nào cũng gần h n m m. V con đến thăm phát điên cửa v nh ng
l i than vãn, nhi c móc. Còn các cô nhân viên thì kh “nh ch” và ông này: “Các con có bi t,
ông già đó ác đến đ cửa v a t m r a xong, y tá bê lên gần ng n m ch a đ c m t giày đã nghiêng
ng i bnh cho m t bãi be bet r i quay ra n m ng a. B n t l ng xu ng đui!”...V cửa lúc y ông
b n cùng phòng cửa b đ c đ y vào. Tôi h i kh , có ph i bác này là vua bnh không b ? B
tôi c i ha h . Không đâu con, ông y đi đ t r i! Tôi ôm mi ng đ kh i la ho ng. Thôi b i,
ch t r i thì đ ng i ta yên. B tôi không nói v bác Bnh n a thì quay qua nói v bác Ngh ch.
Bác Ngh ch thích b m chuông kêu y tá, đến lúc h vào, bác t v ng ngác không hi u chuy n
g i x y ra. B k : “Có hôm bác rên r nh b b m chuông dùm. B b m xong, y tá vào. B ch
qua bác y, bác l i ch qua b kêu: Ông b m sao l i ch tôi!”.

Nhà thơ nhìn quanh cũng có khác. Không thơ y thơ thì cũng b t đ c ti ng c i. Cửa c s ng ph i
chẳng là thơ v t vãn. D i chi mà nghiêm ch nh v i nó. Cửa c s ng g n tàn trong ch n c n k
c a t l i càng nh t nh o. Nhà thơ Hoàng Anh Tu n g i nh ng ngày tháng cửa n i vi n d ng
lão Mission de la Casa. Ch ng còn chi vui thú ngoài nh ng l n thăm vi ng cửa ng i thân. Đó
là nh ng vui thú ch t chiu đ c t đ i s ng bên ngoài. H luôn luôn ngóng ra cửa a. “Tôi đã d n
c nhà đ ng nói cho b hay v chuy n đi cửa tôi, th mà khi vào đ i s nh cửa Mission de la
Casa, đã th y b ng i ch trên chi c xe lăn. M t b h ng v cửa chính, trên ng i khoác chi c
áo len xanh d ng s c tr ng cửa tôi g i bi u thng tr c. Tôi reo toáng lên: “B !”. Đôi m t b
l p lánh. C khôn m t b r ng r . Sau này tôi v n nói v i ch ng, nhìn b lúc y, th t không b
công bay xa!”

N i tôi th ng di n ra nh ng cửa b u c . H t b u liên bang, t nh bang, đ n b u ngh viên
thành ph , đ i di n các h c khu. Phòng phi u nhi u khi n m trong khuôn viên các vi n d ng
lão. M i l n vào vi n d ng lão đi b phi u, tôi th ng đ c đón ti p b ng m t hàng rào danh
d g m nh ng chi c g y, nh ng chi c n ng và nh ng bánh xe lăn. Không có gì sáng b ng c p
m t cửa nh ng con ng i lu m thu m, l ch th ch, ch nh n cửa nh ng th không mu n mà c
qu n l y h đó. M i l n có b phi u là m t ngày h i cửa h . Ngày có nh ng ng i th gi i
khác t p n p đ n v i h . H không trông mong gì h n là m t n c i, m t câu chào cửa nh ng

ngồi sững ngẩn mà nhìn tôi mà hành tinh khác. Nhìn họ ai không trùng lòng xuông. Họ cô đơn quá.

Thu Thủy đến thăm bạn Tuấn vào một ngày tết. Tết là ngày hiếm ng, ngày đoàn tụ. Dù góc trời xa xăm nào ngồi ta cũng làm một gia đình trong ngày đầu năm mới. Hình như số cô đơn trong ngày tết làm nhà thơ của chúng ta...ngồi nhìn. Hình như nó quá sức chịu đựng của ông. Bởi vậy nên khi gặp con gái, ông cũng “ngồi” như một người khác. “Nhưng giây phút gặp, bạn tôi dường như còn bối choáng, cứ trở lại tình nhất một. Tôi thì luôn đi bằng những. Họ chỉ có nghe ra câu trả lời đã bối sang câu kia, chưa kịp biết bối có ý nghĩa đã nhẩy ngay ra Lee’s Sandwich đem vài chiếc cà phê sữa đá, chuối chiên, paté, bánh giò... Một ít xếp vào túi. Còn tôi bày đồ ra bàn. Hai bạn nhìn “mâm cỗ tết”, không biết phải bắt đầu bằng món gì trước. Chợt có bà con lẩn xe ngang phòng 128 của bạn, thấy nhìn nhìn, dường như vài giây: “Con ông Tuấn về chúc tết đây à?”. Bạn tôi vênh vang gật đầu như thỏ m nói, “Tôi biết nh của? Con tôi mãi tết Texas làm tôi về đây thăm đây!”. Bà con cười: “Con gái tôi hôm nay bạn không thăm được nhưng hôm qua có tết đã gói một, để tôi về phòng đem qua đây ăn cho vui”. Nhưng bạn tôi cười nhanh: “Thôi bà. Cháu nó sắp đi ra ngoài rồi!”. Nhìn khuôn mặt phúc hậu của bà con trùng xuông, tôi thấy thật cười!”

Họ nhau chỉ là sự quan tâm của những người bên ngoài, một một thế giới khác. Tôi nghĩ cho nhà thơ lúc chịu đựng tuổi già. Có lẽ số tôi là hình phạt phũ phàng nhất mà con tạo dành cho những người có cuộc sống dài dòng. Họ cô đơn như trong cái kén của riêng họ để vượt vượt nghĩ đến những ngày đẹp dịu như những xưa cũ. Cũng nằm trong viên đồng ng lão nói đến một danh là Thung Lũng Hoa Vàng này là Phạm Huyền. Phạm Huyền của những ngày quân phục sĩ quan cấp tá Việt Nam Cộng Hòa đến gia lòng Hà Nội đến sức mùi của ng đến tết tháng 2 năm 1973 trong công tác công nghiệp kiến trúc trao đổi tù binh ở Gia Lâm để viết nên cuốn “Một Ngày ở Hà Nội”.

Hà Nội lúc đó còn xa tít mù khơi. Đó là quê hương một mù trong thế giới để một hút trong một của những người Hà Nội ly xa. Phạm Huyền của những Trí tuệ Thoái Cao Nguyên, Những Trăn Đánh Lợn Trăn Khi Một Miền Nam, Điện Biên Phủ 54 - Ban Mê Thuột 75 và Trăn Hồ Lào. Khi về già, bạn tôi những bạn thân của nhà thơ Hoàng Anh Tuấn cũng chôn vùi dĩ vãng trong một viên đồng ng lão ở San Jose này.

Cô Ngọc Thanh ký tôi một lần cùng nhà văn Phan Nhật Nam tôi thăm người phóng viên chiến trường sông nôi năm xưa: “Anh Phan Nhật Nam đến sông tôi, chăm chăm ngắm người đàn ông y mà vẫn không nhìn ra nên có vẻ tôi nhìn, cứ hai người nhìn một lúc khá lâu, bởi tôi không biết đánh thức người kia dậy thế nào. Một hai phút yên lặng trôi qua, tôi viết tôi: “Anh Phạm Huyền ơi!” Một tiếng gọi người nhìn người đàn ông choàng tỉnh ngay, mặt mặt ra nhìn ngó hai

ngồi khách lạ đến ng tr c m t, g ng m t t i t nh v i n c i nh đã n s n trên môi t lúc nào, anh Phan Nh t Nam ti n nhanh đ n sát gi ng v a n m tay v a kh g i: Anh T , anh nh em không? Ng i đàn ông v n ngó chăm chăm m t lúc r i t t nói, ti ng phát âm nghe có v ng ng ng khó khăn v i t ng ch nh ng i ng ng ngh u cà lăm: "Phan Nh t Nam đ y à...". Anh Phan Nh t Nam xúc đ ng c m tay anh Ph m Hu n áp lên m t: "Vâng, em đây, anh T"! Giấy phút c m đ ng gi a hai ng i b n t ng thân thi t, g n bó chung m t con đ ng ph c v trong ngành báo chí quân đ i, là phóng viên chi n tr ng cùng có m t trên các m t tr n sôi b ng, l y l ng năm x a, nh t là th i đi m mùa hè đ l a 1972 và 1973 trong chuy n đi Hà N i theo phái đoàn trao tr tù binh hai bên c a y Ban Liên Hi p Quân S B n B n.v.v... đã làm tôi ngh n ngào lầy v i nh ng h t n c m t không k m gi đ c khi nghe h cùng m ng vui th m i, nh c nh v i nhau v m t vài k ni m khó quên trong nh ng th ng năm đ m sâu y."

Nhà th Hoàng Anh Tu n và nhà báo Ph m Hu n đ u đã k tr c ng i sau b c vào vùng thiên c ngay t i San Jose này. Nhà báo h Ph m đi tr c vào tháng 10 năm 2005 và nhà th h Hoàng theo sau vào mùa thu 2006.

T i San Jose th m b n, v đ c t báo c a b n, đ c đ c bài vi t c a ng i b n v n nh tu i vi t v b , tôi b ng sa đà vào chuy n u n cu i đ i c a nh ng ng i vi t t i vùng đ t này. Bên ly cà phê sáng hôm đó chúng tôi ch ng có chuy n gì vui. G p nhau là cái vui duy nh t. Cái vui c a nh ng ng i kè kè tu i tr i bên c nh, m i l n g p nhau là m t l n khó. Hoàng cũng là m t th ch m than. Nh các ông b n Luân Hoán và Đinh C ng c a tôi. Ba ông tr n ba m than ba vùng...chi n thu t. Than chi cho t đ t. Chúng tôi v n ch a ph i...đ ng. V n còn c m đ c cây vi t cây c . Th là đ . Đòi chi h n n a.

B i v y tôi m i c tình dùng ch "chàng" đ nói v ông nhà văn h Nguy n đang tr n vùng Thung Lũng Hoa Vàng. Đ gi n nhau m t chút! Nguy n Xuân Hoàng v n đ ng v i hai ch "chàng" và "nàng" trong các bài vi t. Theo tôi đ m đ c thì đã hai l n chàng ra tuyên ngôn khai t "chàng và nàng". Ch p đ c cái m "chàng" trên đ u ng i b n t nh ng năm x a tôi mu n nh c Hoàng là "chàng" v n còn ngon. Không có ai g i nh ng bóng hình trong các vi n đ ng lão là chàng và nàng c . Chàng và nàng t chúng đã có nét xuân thì.

Tôi thích nhìn th y Hoàng tr c m t nh anh chàng hào hoa, cao ráo, đ n trai năm x a m i chi u th B y t t p đ u l áo n i tòa so n báo Văn H c c a v ch ng Phan Kim Th nh. Quên đi nhúm tóc b c nh c c trên đ u. Coi chúng nh ngo i v t. Cái t trong cái h p khu t sau nhúm tóc đó m i đáng k . Ng i trong tòa so n báo Vi t Tribune, chúng tôi v n h n nhiên "mày tao". Nh nh ng ngày Văn H c năm x a. Có chi thay đ i đâu! Tôi mu n m n câu th c a Ph m Nhu n đ t ng Nguy n Xuân Hoàng. *Có h chi vàng m t chút rong rêu!*

Khi đ n San Jose

Tác Giả: Song Thao

Thứ Ba, 06 Tháng 4 Năm 2010 14:35

03/2010